

Dagsavisen Arbeiderbladet

Dato/nr: 8/5-1998
Redaktør: Steinar Hansson
Telefon: 22 72 60 00
Kilde type: Storbyavis D
Utgiversted: Oslo
Frekvens: 6/uke
Opplag: 40.771
Lesere: 166.000

LITTERATUR

Den fortærende kjærligheten

En tilbakeskuende, erindrende beretning

ROMAN

Slavenka Drakulic
«Guddommelig
sult»
Gyldendal

Kroatiske
Slavenka
Drakulic.

Kroatiske Slavenka Drakulics roman «Guddommelig sult» er en roman som i bokstaveligste forstand handler om en altoppslukende kjærlighet. Drakulic tøyser sitt tema til ytterste konsekvens, til det utenkelige. Dette er en bok om et menneske som drømmer om å sluke en annen – og som gjør det.

Slavenka Drakulic er i første rekke kjent som essayist og journalist her i Norge, og spesielt for boka «Balkan Ekspres», men hun har også skrevet romanene «Marmorhud» og «Fryktens hologrammer». «Guddommelig sult», som nå er oversatt til norsk, er beretningen om den polske litteraturstudenten Tereza, som under et studieopphold i New York treffer den brasilianske antropologen José på New York Public Library. De innleder nesten umiddelbart et intenst kjærlighetsforhold. Et forhold som får ekstra hete gjennom forvissningen om at de bare har tre måneder på seg før Tereza må tilbake til Polen og José hjem til sin kone og sin sønn i Brasil.

José arbeider med en bok om de overlevende etter flyulykken i Andesfjellene – mennene som spiste sine døde medpassasjerer for å overleve. Tereza skriver om metafysisk poesi. Kannibalisme er et tema som tidlig berøres, og som setter tanker og ideer i sving i Terezas sinn. Også den katolske kirkes nattverd blir et omdreiningspunkt i romanen – fordi José forteller om mennene fra Andesfjellene at de betraktet fortæringen av sine døde kamerater som en hellig handling – en nattverd. Gjennom å fortære deres kjøtt fikk de livet i gave. Snart drømmer Tereza om å eie sin elskede for alltid, aldri måtte skille seg fra ham, bli ett med ham.

Romanen er formet som en tilbakeskuende, erindrende beretning, fortalt av Tereza. I romanens åpning er hun i gang med å vaske leiligheten i New York, en rensel-

sesprosess som tar alle hennes krefter. I en lavmælt, tilbakeholdt tone fortelles historien, bare langsomt avdekkes den i all sin gru. Drakulic bruker en nesten refererende stil, som likevel er fylt med presise bilder og iakttagelser. Gjennom denne langsomheten får hele historien noe nesten drømmeaktig over seg. Som leser undrer man seg over om dette forferdelige har skjedd – eller om det bare eksisterer i Terezas syke sinn. Underveis fylles fortellingen med erindringsbrokker fra Terezas barndom og oppvekst i Polen.

Også byen New York puster og hylr rundt de to elskende, som etter hvert trekker seg helt tilbake som i en hule.

Drakulic skildring av kjærlighetsforholdet er en sensuell beskrivelse som raskt beveger seg mot noe som likner fortæring. Også fordi mat og måltider spiller en stor og tydelig rolle i beretningen. Det fortelles om de store søndagsmåltidene i barndommens og knapphetens Polen, om luksusvarer som sjokolade og kaffe som plutselig dukket opp takket være farens reiser og forbindelser i

utlandet. I kontrast til dette ser Tereza søppelbergene med plastposer som vokser fram i New Yorks gater mot slutten av dagen.

José faller etter hvert inn i en tilstand på grensen til bevisstløshet, han sover, elsker og spiser. Arbeidet med boka blir lagt til side, det samme blir Terezas forskning i den metafysiske poesi. De fysiske behov, den fysiske besettelsen tar overhånd. Slavenka Drakulics roman trekker tankene mot en annen roman som også kom på norsk denne våren, franske Marie Darrieussecqs bok «Suggesjoner»,

som fortalte om en kvinne som langsomt ble forvandlet til en gris. Uten sammenligning for øvrig beveger begge romanene seg over i det utenkelige, krysser en grense.

Til tross for det motbydelige og avskyvekkende, oppleves et stort alvor i Drakulics roman, en fortvilelse som ikke unnlater å berøre leseren. Men avskyen er der like fullt. Det er Kirsten Korssjøen som har oversatt Slavenka Drakulics prosa til godt norsk.